



## **Kúria**

Bfv.I.502/2018/8. szám

A Kúria Budapesten, a 2018. év szeptember hó 4. napján megtartott tanácsülésen meghozta a következő

### **v é g z é s t:**

A sikkasztás büntette és más bűncselekmény miatt folyamatban volt büntetőügyben a terhelt védője által előterjesztett felülvizsgálati indítványt elbírálv a Jászberényi Járásbíróság 7.B.803/2013/61. számú és a Szolnoki Törvényszék 1.Bf.1131/2015/11. számú ítéletét hatályában fenntartja.

A végzés ellen fellebbezésnek és felülvizsgálatnak nincs helye, és ebben az ügyben sem az indítvány előterjesztője, sem azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.

### **I n d o k o l á s**

A Jászberényi Járásbíróság a 2015. október 6-án kihirdetett 7.B.803/2013/61. számú ítéletével a terheltet bűnösnek mondta ki folytatólagosan elkövetett sikkasztás büntetében [Btk. 372. § (1) bekezdés, (2) bekezdés bc) pont és 5) bekezdés b) pont], folytatólagosan elkövetett hamis magánokirat felhasználásának vétségében (Btk. 345. §) és hamis magánokirat felhasználásának vétségében (Btk. 345. §); ezért halmazati büntetésül három év hat hónap szabadságvesztés büntetésre és négy év közügyektől eltiltásra ítélte, a szabadságvesztés végrehajtási fokozatát börtönben határozta meg és megállapította, hogy a feltételes szabadságra bocsátás legkorábbi időpontja a büntetés kétharmad részének, de legkevesebb három hónapnak a kitöltését követő nap.

A másodfokon eljáró Szolnoki Törvényszék a 2017. január 18-án kelt 1.Bf.1131/2015/11. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta, a terhelt terhére megállapított folytatólagosan elkövetett sikkasztás büntette vonatkozásában a Btk. 372. § (1) bekezdés 1. és 2. fordulátát is felhívta, a kiszabott

szabadságvesztés tartamát két évre leszállította és annak végrehajtását öt év próbaidőre felfüggesztette, a közügyektől eltiltásra vonatkozó rendelkezést mellőzte, megállapította, hogy a terhelt a szabadságvesztés büntetésből a végrehajtás elrendelése esetén legkorábban a kétharmad részének letöltését követő napon bocsátható feltételes szabadságra.

A jogerős ügydöntő határozatok ellen a terhelt védője - tartalmát tekintve - az 1998. évi XIX. törvény 416. § (1) bekezdés a), b) és c) pontjaira alapított felülvizsgálati indítványt nyújtott be.

Ebben kifejtette, hogy a tényállás részben iratellenes, nincs kellően felderítve, szükséges lett volna további bizonyítékok, így különösen igazságügyi szakértői vélemény beszerzése, és sérelmezte **T.1.** tanú vallomásának elfogadását is.

Az indítványnak az elsőfokú ítéleti tényállás II/d. pontjához kapcsolódó része szerint a terhelt bűnösségének megállapítása jogszabálysértő, mert valójában nem jogtalan eltulajdonítás és az elkövetési érték utólagos megtérítése történt, hanem a terhelt késedelmesen teljesített egy kifizetést, amely a sikkasztás tényállásszerűségét nem alapozza meg. Álláspontja szerint büntető anyagi jog szabályainak megsértését jelenti, hogy az ítéleti tényállásban nem szerepel az eltulajdonítás „jogtalan” jelzője, illetve a tényállás nem jelöl meg olyan aktív magatartást, amely a - sikkasztás büntettségéhez szükséges - jogtalan eltulajdonítást kimerítené.

A hamis magánokirat felhasználása vétségének megállapítását pedig azért tekinti törvénysértőnek, mert a hamis diploma másolata nem minősül magánokiratnak, emellett az okirat felhasználása nem is nyert bizonyítást.

Álláspontja szerint a terhelttel szemben kiszabott büntetés is törvénysértő.

Eljárási szabálysértésként sérelmezte azt, hogy a nyomozás és a bűnjelkezelés nem volt szabályos, és az ennek kapcsán elkövetett szabálysértések miatt megítélése szerint kétségbe vonható a lefoglalt bizonyítási eszközök törvényessége.

Hivatkozott arra, hogy az eljárás alapját képező vád nem volt törvényes, mert a vádirat nem jelölte meg pontosan az elkövetés időpontját, továbbá nem tartalmazott az I. tényállási pont esetében az eltulajdonítás jogtalanságát megalapozó magatartást.

Állította, hogy a Jászberényi Járásbíróság az ügy elbírálására nem rendelkezett illetékességgel, mivel a Szolnoki Törvényszék kijelölő végzése megalapozatlan volt.

Emellett az indítványozó szerint az eljáró bíróságok a bűnösségre és a minősítésre vonatkozó döntésük kapcsán indokolási kötelezettségüknek nem tettek eleget, ezért az ügydöntő határozatok felülbírálatra alkalmatlanok.

Mindezek miatt elsődlegesen a terhelt felmentését kérte, másodlagosan azt indítványozta, hogy a Kúria a jogerős ítéleteket helyezze hatályon kívül és a hatáskörrel és illetékességgel rendelkező bíróságot utasítsa új eljárásra.

A Legfőbb Ügyészség szerint a felülvizsgálati indítvány részben törvényben kizárt, részben alaptalan.

Arra hivatkozott, hogy az 1998. évi XIX. törvény 423. (1) bekezdése alapján a felülvizsgálati eljárásban a jogerős ügydöntő határozatban megállapított tényállás az irányadó és a felülvizsgálati eljárásban a jogerős ítéleti tényállás megalapozottsága nem vizsgálható, ennek ellenére az indítványozó azzal, hogy a tényállás iratellenességét, valamint az igazságügyi szakértő kirendelésének és a tényállás felderítésének elmulasztását sérelmezte, továbbá **T.1.** tanú vallomásának hitelességét és a hamis magánokirat felhasználásának bizonyítottságát vitatta, a tényállás megalapozottságát vonta kétségbe.

Utalt arra is, hogy a nyomozás és a bűnjelkezelés során elkövetett szabálysértések nem tartoznak a felülvizsgálatot megalapozó, az 1998. évi XIX. törvény 373. § (1) bekezdésének I. b) vagy c) pontjában, illetve II-IV. pontjának valamelyikében meghatározott eljárási szabálysértések közé, emellett a védő az erre való hivatkozással részben egyes bizonyítási eszközök beszerzésének törvényességét, ezzel közvetve a bizonyítási eszközök értékelését, és ily módon szintén a tényállást támadta.

Álláspontja szerint a büntetés törvénysértő voltának okát a védő nem jelölte meg, és az indítvány tartalma alapján ebben a részében is a terhelt bűnösségének megállapítását és nem a cselekmény minősítését sérelmezte, ezért az indítvány e része a törvényben ugyancsak kizárt.

Az indítványt a további részeiben alaptalannak tartotta, az eltulajdonítás jogtalanságára vonatkozó ténymegállapítás hiányára alapított anyagi jogszabálysértés nem állapítható meg, a tényállás szerint ugyanis a terhelt a sértett számlájáról hat millió forintot vett fel, amelyet a pénztárba nem fizetett be, azt fiktív szolgáltatások ellenértékeként könyveltette el, a pénzüsszeget pedig eltulajdonította; a csalárd módon, a jogcím hiányában történt eltulajdonítással a terhelt cselekménye a sikkasztást illetően tényállásszerű, a jogtalanság részben jogkövetkeztetés,

szerepeltetésének hiánya a tényállásban önmagában nem alapozza meg a bűnösség téves megállapítását.

Az indítványnak az irányadó tényállás II/d. pontját támadó része álláspontja szerint az anyagi jogi tényeket tartalmazza, és azokat az alapügyben eljáró bíróságok a bűnösség megállapítása során helyesen értékelték.

A hamis magánokirat felhasználása vétségének elkövetési tárgyára vonatkozó védői álláspontot alaptalannak tartotta, mivel a következetes bírói gyakorlat szerint a bűncselekmény nemcsak az ún. teljes bizonyító erejű, hanem az ún. egyszerű magánokiratra is elkövethető, és maga a diploma közokirat lenne, az arról készített fénymásolat önmagában, hitelesítés hiányában egyszerű magánokirat, amelynek rendeltetése annak igazolása volt, hogy a terhelt a munkaköre betöltésére alkalmas (EBH 2009.1948., BH 2010.206.).

Kifejtette, hogy a Szolnoki Törvényszéknek az eljáró bíróságot kijelölő végzése nem ügydöntő határozat, ekként a felülvizsgálat tárgya nem lehet, és a Jászberényi Járásbíróság hatáskörének és illetékességének hiányára, valamint a Szolnoki Törvényszék kijelölő végzésének megalapozatlanságára vonatkozó észrevétel mellett az indítvány egyébként nem jelölte meg ezen jogszabálysértések pontos okát; emellett a terhelt terhére rótt bűncselekmények az 1998. évi XIX. törvény 15-16. § alapján emellett járásbírósági hatáskörbe tartoznak, és a Jászberényi Járásbíróság kijelölés alapján illetékességgel, és a 15-16. § alapján hatáskörrel rendelkezett az ügy elbírálására.

Az indítvány megítélése szerint nem jelölte meg az ügydöntő határozatok indokolásának azon elemeit, hiányosságait, amelyek miatt a határozatok felülbírálatra alkalmatlanok lennének, holott az indokolási kötelezettség megsértése csak akkor eredményez felülvizsgálatot is megalapozó eljárási szabálysértést, ha a megtámadott határozat indokolása valamely tény vagy jogkérdés kapcsán olyan mértékben hiányos, hogy abból nem állapítható meg, mire alapozta a bíróság a döntését, azonban a terhelt bűnösségének megállapítását, a bűncselekmény minősítését, a büntetés kiszabását tekintve sem az elsőfokú, sem a másodfokú bíróság ítéletének indokolása nem szenved ilyen hiányosságtól.

A vád törvényességét vitató részét illetően utalt arra, hogy a következetes bírói gyakorlat szerint a vád tárgyává tett cselekmény körülírása akkor pontos, ha a meghatározott személy ellen emelt vádban ismertetett történeti tényállás hiánytalanul tartalmazza a vád szerinti minősítésben megjelölt bűncselekmény törvényi tényállási elemeinek megfelelő konkrét tényeket, és amennyiben a vád tárgyává tett cselekményt egyértelműen körülíró, leglényegesebb tények rögzítése megtörtént, kisebb tényállási hiányosságok miatt a

törvényes vád hiánya nem állapítható meg. Miután a vádiratnak az elkövetés idejét körülíró része - az elkövetés jellegére figyelemmel - megfelelő, az I. tényállási pont kapcsán az eltulajdonítás jogtalansága pedig a tényállás egészének kontextusában egyértelmű, álláspontja szerint a vádirati tényadatok kielégítik a törvényes vád fogalmi elvárásait.

Ezért azt indítványozta, hogy a Kúria a megtámadott határozatokat hatályában tartsa fenn (BF.515/2018/1.).

.-.-.

A megtámadott ügydöntő határozatok meghozatalára, valamint a felülvizsgálati indítvány előterjesztésére a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény hatálya alatt került sor.

A Kúria a felülvizsgálati indítvány elbírálására tanácsulást tűzött ki 2018. szeptember 4. napjára.

2018. július 1. napján a korábbi, azaz az 1998. évi XIX. törvényt felváltva hatályba lépett a büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény (továbbiakban Be.), amely a 868. § (1) bekezdésében akként rendelkezik, hogy a törvény rendelkezéseit - a törvényhelyben megjelölt kivételekkel - a hatálybalépéskor folyamatban lévő ügyekben is alkalmazni kell. E kivételek között a felülvizsgálati eljárás rendelkezései nem szerepelnek.

Ezért a Kúria az indítvány elbírálása során e törvény, azaz a Be. rendelkezéseit alkalmazta.

A már kitűzött tanácsulást a Be. 660. § (1) bekezdése alapján megtartotta, melyen a megtámadott határozatokat a Be. 659. § (5) bekezdésére figyelemmel a megtámadott részében, a felülvizsgálati indítványban meghatározott ok alapján bírálta felül, emellett a Be. 659. § (6) bekezdésre tekintettel vizsgálta a Be. 649. § (2) bekezdésében meghatározott - és az indítványozó által nem hivatkozott - esetleges eljárási szabálysértéseket is.

Felülvizsgálatnak csak a bíróság jogerős ügydöntő határozata ellen, a Be. 648. és 649. §-aiban meghatározott okok alapján van helye.

Ebből következően kizárt a felülvizsgálat a nyomozás során állítólagosan megvalósult, a felülvizsgálati indítványban sérelmezett szabálysértések miatt.

A Be. 649. § (2) bekezdés b) pontjára tekintettel a felülvizsgálat során a vád törvényessége nem vizsgálható, felülvizsgálatnak a váddal összefüggésben csak akkor van helye, ha a bíróság a határozatát nem az arra jogosult által emelt vád alapján hozta meg.

A Be. 608. § (1) bekezdés c) pontja alapján hatályon kívül helyezést, és így a Be. 649. § (2) bekezdés d) pontja alapján felülvizsgálatot megalapozó ok, ha a bíróság más bíróság kizárólagos illetékeségébe tartozó ügyet bírált el. A kizárólagos illetékeség körébe tartozó bűncselekményeket a Be. 21. § (5) bekezdés 1-14. pontjai taxatív módon felsorolják, ezek közé sem a sikkasztás büntette, sem a hamis magánokirat felhasználásának vétsége nem tartozik, így a Jászberényi Járásbíróság az eljárása során kizárólagos illetékeségi szabályt nem sértett, egyebekben a bíróság illetékeségének hiánya a felülvizsgálat keretében nem vizsgálható.

A Be. 649. § (2) bekezdés d) pontja szerint - figyelemmel a Be. 608. § (1) bekezdés f) pontjára - az indokolási kötelezettség megsértése csak akkor felülvizsgálati ok, ha az elsőfokú ítélet indokolása a rendelkező résszel teljes mértékben ellentétes, így a Kúria az indítvány azon részével, melyben hiányosnak találta az elsőfokú bíróság ítéletének indokolását, érdemben nem foglalkozhatott.

Az indítványban sérelmezett iratellenesség és megalapozatlanság sem szerepel a felülvizsgálatot megalapozó okok között.

A Be. 659. § (1) bekezdés szerint ugyanis a felülvizsgálati eljárásban a bizonyítékok ismételt egybevetésének, eltérő értékelésének, valamint bizonyítás felvételének nincs helye, a felülvizsgálati indítvány elbírálásakor a jogerős ügydöntő határozatban megállapított tényállás az irányadó. Így kizárt a felülvizsgálat az indítvány azon részében, mely a bizonyítékok mérlegelését és a megállapított tényállást, illetve ezen keresztül a terhelt büntetőjogi felelősségének megállapítását és a jogi minősítést támadta.

A Be. 649. § (1) bekezdés a) pontja alapján felülvizsgálati ok, ha a bíróság a büntető anyagi jog szabályainak a megsértésével állapította meg a terhelt bűnösségét.

A felülvizsgálati eljárás során irányadó tényállás (I. pont) szerint a terhelt, aki az **Kft.1.** sértett főkönyvelője volt, 2008. szeptember 26. napján a sértett kft.-nek az ... Bank által vezetett ... számlájáról felvett hat millió forintot, melyet nem fizetett be a sértetti kft. pénztárába. A terhelt utasítása alapján a közvetlen beosztottja, **T.2.** főkönyvelő a sértetti kft. által látszólag igénybe vett szolgáltatások kifizetett ellenértékeként könyvelte le a hat millió forintot, azonban a lekönyvelt szolgáltatások fiktívek voltak, mivel azok mögött valós teljesítés, illetve bizonylat nem volt. A terhelt 2008. szeptember 26. napja és 2009. szeptember 15. napja közötti időszakban a hat millió forintot a **Kft.1.** sértett irodájában eltulajdonította.

A Btk. 372. § (1) bekezdése szerint az, aki a rábízott idegen dolgot jogtalanul eltulajdonítja, vagy azzal sajátjaként rendelkezik, sikkasztást követ el. A terhelt a tényállásban rögzített cselekményével megvalósította a törvényi tényállás elkövetési magatartásának elemeit.

Az irányadó tényállás III. pontja szerint a terhelt 2008. év végén a **Kft.1.**-hez benyújtotta a nevére kiállított valótlan tartalmú, hamis diplomáról készült másolatot, mely szerint a ... Műszaki Karán gazdálkodási szak számvitel szakirányán levelező képzési formában közgazdász diplomát szerzett 2006. augusztus 16. napján. A terhelt a hamis diplomáról készült másolatot annak igazolása érdekében nyújtotta be a sértetti kft.-hez, hogy rendelkezik a gazdasági igazgatói tisztség betöltéséhez szükséges felsőfokú képesítéssel. A terhelt azonban a valóságban felsőfokú végzettséggel nem rendelkezett, a ... Műszaki Karán nem szerzett diplomát.

Ahogy arra a Legfőbb Ügyészség is utalt, a diploma valódisága esetén közokirat lenne, az arról készített fénymásolat önmagában, hitelesítés hiányában egyszerű magánokirat.

A Btk. 372. §-ba ütköző hamis magánokirat felhasználásának vétségét követi el, aki jog vagy kötelezettség létezésének, megváltozásának vagy megszűnésének bizonyítására hamis, hamisított vagy valótlan tartalmú magánokiratot felhasznál.

Miután a hamis diploma rendeltetése annak igazolása volt, hogy a terhelt a munkaköre betöltésére alkalmas, a terhelt cselekménye kimerítette a hamis magánokirat felhasználásának tényállását.

Így a felülvizsgálati indítványnak a terhelt bűnösségét vitató és bűncselekmények jogi minősítését támadó része nem megalapozott.

Felülvizsgálatot megalapozó ok a Be. 649. § (1) bekezdés b) pont ba) alpont szerint, ha a bíróság a bűncselekmény törvénysértő minősítése miatt, illetve a Btk. más szabályának megsértésével törvénysértő büntetést szabott ki.

Az ítéletben megállapított sikkasztás büntettét - mint a terhelt által halmazatban elkövetett súlyosabb bűncselekményt - a törvény két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztés büntetéssel fenyegeti, így a bűnhalmazatra tekintettel a halmazati büntetés két évtől kilenc évig terjedő szabadságvesztés. Azaz a terhelttel szemben kiszabott két év szabadságvesztés azonos a büntetési tételkeret alsó határával.

A törvényes minősítés és büntető anyagi jogszabálysértés hiányában a törvényes keretek között kiszabott büntetés mértéke felülvizsgálati eljárásban nem támadható.

Azaz az indítvány büntetést sérelmező része megalapozatlan.

A Kúria nem észlelt a Be. 659. § (6) bekezdésére figyelemmel hivatalból elvégzett vizsgálata során a Be. 649. § (2) bekezdésében meghatározott - és az indítványozó által nem hivatkozott - esetleges más eljárási szabálysértést sem.

Ezért a megtámadott határozatokat a Be. 662. § (1) bekezdés a) pontja alapján hatályában fenntartotta.

Budapest, 2018. szeptember 4.

Dr. Mészár Róza s.k. a tanács elnöke, Dr. Vaskuti András s.k.  
előadó bíró, Dr. Domonyai Alexa s.k. bíró

A kiadmány hitelélül:  
TóthLné  
bírószági tisztviselő